

In het spoor van de Groote Oorlog

op 2
wielen
extra

Afspraak op de parking van de Kompas Camping (V) aan de Brugsesteenweg in Sint-Joris, deelgemeente van Nieuwpoort. Ook Sint-Joris werd verwoest tijdens de Eerste Wereldoorlog en daarna heropgebouwd, waarbij de kerk 700 meter dichterbij Nieuwpoort geplaatst werd. Voor deze fietstocht door de Westhoek in het spoor van de Groote Oorlog maken we vooral gebruik van het fietsknooppuntennetwerk. Met af en toe een omwegje naar mooie en interessante plekken. ● De uitgang aan de achterkant van de camping leidt je naar het jaagpad langs het Bloso-waterspaarbekken. Op deze water-vlakte van 18 hectare aan de mon-ding van de IJzer zorgen surfers en zeilers voor kleurrijk gewemel. Hier rij je linksaf tot knooppunt 9. Fiets nu rechts, over drie bruggen, tot bij het imposante, cirkelvormige Koning Albert I-monument 1 met onderin

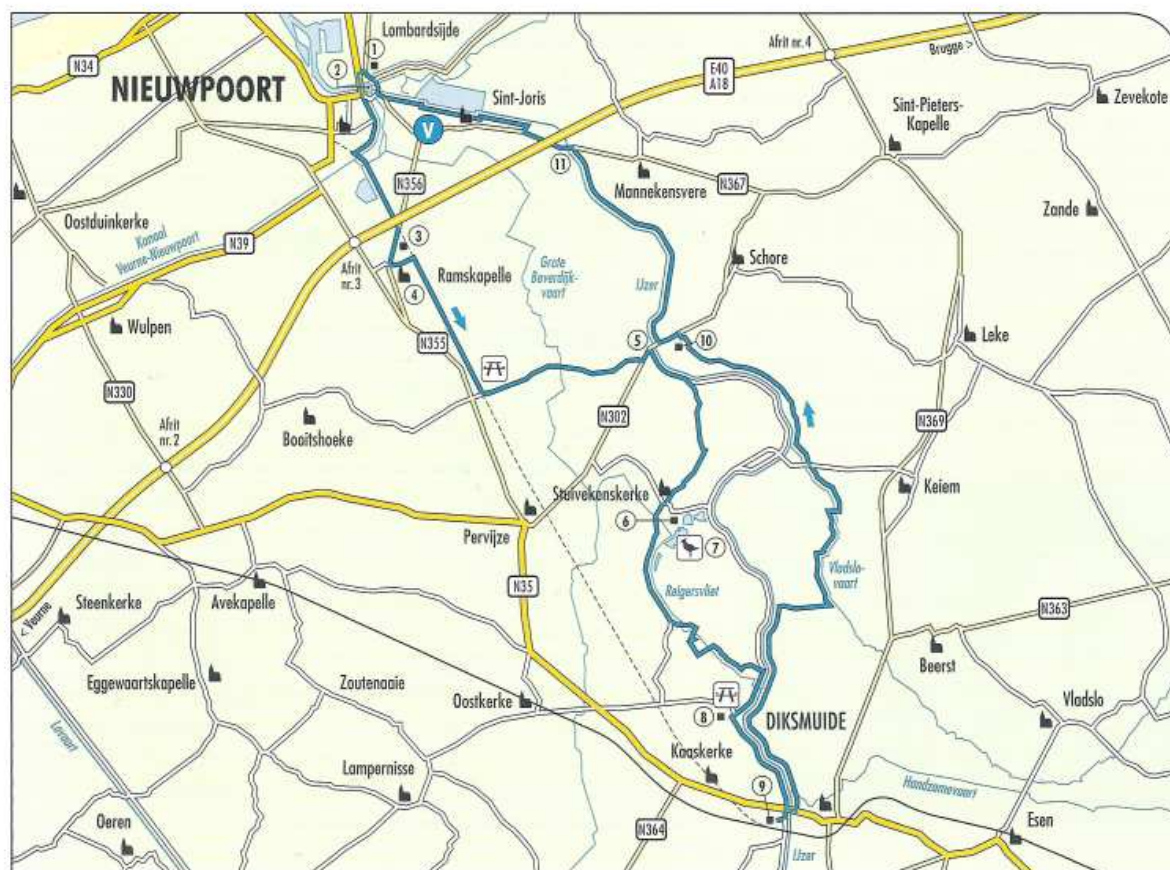
het gloednieuwe Bezoekerscentrum Westfront Nieuwpoort (zie kader-stukje). Boven op de ringbalk, te be-reiken via een trap of een lift, ligt een wandelgang met oriëntatietafels en heb je een prachtig uitzicht over de IJzervlakte en de Ganzenpoot 2. Dit sluizencomplex speelde een belang-rijke rol tijdens de Eerste Wereldoor-log. Aan de andere kant van de Kust-weg en de grote Langebrug liggen in Nieuwpoort-Stad de vissershaven en de vismijn in het decor. Stroom-afwaarts richting zee ligt Natuur-reservaat IJzermonding en zijn drie jachtclubs, samen goed voor 2.000 ligplaatsen, waarmee deze Eurojachthaven meteen de grootste van Noord-Europa is. ● Fiets nu een eind verder links langs de Kustweg tot over de brug over de IJzer (kijk uit voor de kusttram!), om vervolgens meteen links naar knooppunt 8 en dan verder naar knooppunt 7 te fiet-



De site van de Dodengang, het gereconstrueerde loopgravencomplex in Kaaskerke, werd opgeknapt.

sen. Volg nu kort de wegwijzer naar knooppunt 22, tot net voorbij de snel-weg E40. Daar schuin rechts aanhou-den in de Ramskapellestraat, om zo links de Belgische militaire begraaf-plaats 3 te bekijken. Tussen de straat en de Frontzate, een fietspad op de vroegere spoorwegbedding Nieuw-poort-Diksmuide, liggen 632 Belgi-sche gesneuvelden uit WO I, waar-

onder 400 onbekende soldaten. In de tweede helft van oktober 1914 werd in deze omgeving immers de Slag om de IJzer uitgevochten. Fiets dan meteen links in de Hemmestraat, met rechts de mooie Sint-Laurentiuskerk 4 van Ramskapelle. Ook deze deelgemeen-te van Nieuwpoort werd tijdens WO I in puin gelegd, de kerk werd in 1923 heropgebouwd. Een nieuw



1 km

N

LEGENDE

1. Albert I-monument
2. Sluizencomplex Ganzenpoot
3. Belgische militaire begraafplaats
4. Sint-Laurentiuskerk
5. Schoorbakkebrug
6. Viciniahoeve
7. Natuurreservaat Vicinia Kleiputten
8. Dodengang
9. Uzerloren
10. Schoorbakkehoeve
11. Uniebrug

KAARTEN

- Stafkaarten 1/50.000
- 11-12 Oostende
- 19-20 Roeselare

40 km

Nooit meer oorlog

Nooit meer oorlog: deze slogan staat op de voet van de IJzertoren (1966). Over de 22 verdiepingen van deze 84 meter hoge toren vertelt het vernieuwde museum, omgedoopt tot Museum aan de IJzer, het verhaal van oorlog, vrede en Vlaamse ontvoering. Er is ook een nieuw onthaalpaviljoen, terwijl je boven op de toren ook een schitterend panorama krijgt over de Westhoek en het IJzerfront. Ook de site van de Dodengang, het 800 meter lange, gereconstrueerde loopgravencomplex een kilometer verder in deelgemeente Kaaskerke, werd opgeknapt. Het vernieuwde interpretatiecentrum, met uitzicht over de streek, is gratis toegankelijk. Ook de Duitse bunker is voortaan mee opgenomen in het traject.

www.aandeijzer.be en www.ijzertoren.org



Picknicken aan de frontlijn langs de IJzer.

monument met oriëntatietafel herdenkt de slag om Ramskapelle. Een ander ijkpunt in het landschap is het restant van de vrijstaande schoorsteen van een steenbakkerij die tijdens WO I als observatiepost diende.

● Sla daarna rechtsaf en vervolg zo na dit ommetje opnieuw je route op het knooppuntennetwerk tot knooppunt 22. Je fietst op de wandel- en fietsweg Frontzate, een gewezen spoorwegbedding (lijn nr. 74, een 16 kilometer lange aftakking van de lijn Gent-De Pannet) van Nieuwpoort-Bad naar Diksmuide die door de provincie West-Vlaanderen omgeturnd werd tot groene as. Tijdens de Slag om de IJzer – uiteraard een van de items in de tv-reeks *In Vlaamse Velden* – diende de spoorwegberm als buffer bij de onderwaterzetting van de IJzer-vlakte, om het overstroomde gebied te beperken tot het deel tussen de spoordijk en de rivier. Langs deze spoorlijn liggen nog talrijke herinneringen aan WO I zoals bunkers, observatieposten en geschutsstellingen (ook uit de Tweede Wereldoorlog). ● Fiets daar naar links richting knooppunt 23 langs de Proosdijk. Voor de Schoorbakkebrug 5, in het polder-

dorpje Schoorbakke, volg je rechts een eind de rustig kabbelende IJzer en verder de Viconiastraat naar knooppunt 36. Je bent nu in Stuivekenskerke, grondgebied Diksmuide. Rij verder naar knooppunt 39, met aan je linkerkant de indrukwekkende Viconiahoeve 6 met de schilderachtige toegangspoort. Ook deze twaalfde-eeuwse kasteelhoeve moest na WO I heropgebouwd worden en doet nu dienst als hotel. Wat verder ligt het Vlaams Natuurreservaat Viconia Kleiputten (30 ha) 7. Blijf rechtdoor rijden en peddel, genietend van de vergezichten, naar knooppunt 5. Hier rij je linksaf richting knooppunt 2, langs Oud-Stuivekens, waar je een kijkje kan nemen in en rond het kapelletje en het prachtige monument van het Onze-Lieve-Vrouwehoekje. Je fietst hier in het hart van Bachten de Kupe, het stukje grondgebied achter de kuip tussen de IJzer en de Noordzee dat tijdens WO I niet onder water gezet werd.

Je volgt de kerkwegel rechtsaf over het bruggetje tot het einde en dan rechtsaf naar knooppunt 2, dat je naar de loopgraven van de Dodengang 8 (zie kaderstukje) leidt. Fiets nu een

paar kilometer verder langs de IJzer tot knooppunt 74 en word stil bij de vredessite aan de IJzer (zie kader), met het vernieuwde museum in de IJzertoren 9, de Paxpoort en de Crypte, een bezoek meer dan waard. De terugrit vat je aan door terug te fietsen naar knooppunt 74, rechts over de brug naar knooppunt 75 en langs de rechteroever van de IJzer naar knooppunt 6 en verder achtereenvolgens naar knooppunt 11, knooppunt 37 en knooppunt 23. Voor je opnieuw aan de Schoorbakkebrug 5 komt, zie je links, op grondgebied Middelkerke, de witte Schoorbakkehoeve 10, een landelijk hotel met restaurant en tea-room in een voormalige abdijhoeve (twaalfde eeuw). Je blijft nu de rivier volgen naar de Uniebrug 11 aan knooppunt 10. Deze

brug is naast de Schoorbakkebrug en de Tervatebrug een van de drie bruggen over de IJzer tussen Nieuwpoort en Diksmuide. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd bij deze bruggen fel strijd gevoerd tijdens de Slag om de IJzer. De oprukkende Duitsers wilden naar de Franse Kanaalhavens en wilden daarom in oktober 1914 de IJzer oversteken in Nieuwpoort, in Diksmuide of via de drie bruggen. Op korte tijd werden ze alle drie vernield. ● Je volgt nu het fietspad onder de Uniebrug, richting knooppunt 9, over de brug naar de andere kant van de IJzer. Je blijft hierbij steeds op het fietspad! Nu fiets je weer op het jaagpad langs het spaarbekken. Aan je linkerkant bereik je, na ongeveer 3 kilometer, weer de achterzijde van de Kompas Camping.

Bezoekerscentrum Westfront Nieuwpoort

Onder het Koning Albert I-monument bij het sluisencomplex Ganzenpoot aan de rand van Nieuwpoort-Stad gaan op 18 oktober de deuren open van een gloednieuw bezoekerscentrum: Westfront Nieuwpoort. Onder het ruitersstandbeeld van de Koning-Soldaat vertelt het centrum het legendarische, ingewikkelde verhaal van de onderwaterzetting van de IJzer-vlakte op 29 oktober 1914. Het ingenieuze werk van Hendrik Geeraert, Karel Cogge en de Compagnie Sapeurs-Pontoniers waardoor WO I meteen veranderde in een stellingenoorlog, die de Duitse invasie tot staan bracht en de oorlogvoerende partijen onverwacht voor vier jaar vastzette in de modder van de IJzer-vlakte. Nieuwpoort werd op die manier ook de eerste stad van het Westfront, veroordeeld tot de vernietiging. In het centrum zie je ook een digitale versie van het monumentale panorama van frontkunstenaar Alfred Bastien en kan je in een interactief computerspel de sluisen van 1914 bedienen. Met uitzicht over de huidige Ganzenpoot, waar niet minder dan zes waterwegen samenkomen en de IJzer in de Noordzee uitmondt.

www.nieuwpoort14-18.be en www.nieuwpoort.be



De Paxpoort, met erachter de IJzertoren.

Ledenvoordeel: deze fiche en de gps-route vind je ook op www.pasar.be/ledentoeegang.